

1. Präsensstamm ↔ Perfektstamm:

gradior, egressi erant, aggredietur, moriantur, passus sit, ortus esses, moritur

2. Übersetzung:

Oedipus e finibus Delphorum egressus est. Custodes regis ab eo postulaverunt, ut de medio (*zur Seite*) graderetur. Sed Oedipus tantam superbiam passus non est. Laius ictu filii sui mortuus est, postquam Oedipus certamine (*Streit*) orto Thebanos aggressus est.

3. Bilde jeweils eine Tempusreihe:

gradimur, moriuntur, patimini, oritur, audes, gaudeo, revertitur, confidis, solet

4. Präsensstamm ↔ Perfektstamm:

audes, soliti sunt, gauderent, confidant, revertistis, ausi essemus, confisi eramus

5. Unterscheide:

audes, audies, soles, solis, soli, solutus, gaudio, gaudia, confici, confecti, confisi

6. Welche Bedeutungen gibt es für „cum“: a) mit Indikativ b) mit Konjunktiv?**7. Übersetzung:**

Misera eras / Diu est / In horto laborabas, cum te visitavi. Valde gaudebas, cum te visitabam. Te valde delectavi, cum te visitavi. Cum magister intrat, pueri clamant.

8. Übersetzung:

Plato multa de Socrate scripsit, cum Socrates ipse nihil scripsisset. Cicero cum muneribus publicis bene functus esset, tamen e patria expulsus est. Viri ludis Olympiacis intererant, cum feminis ludis interesse non liceret. Mulier cum ludos Olympiacos spectare vellet, detecta est. Valde gaudebas, cum te visitavissem.

9. Nach welchen Wörtern entfällt das „ali-“, in den Formen des Indefinitpronomens „aliquis / aliqui“?**10. Übersetzung:**

aliquae feminae, sine ulla misericordia, vix cuiquam credere, aliquod templum visitare, clamor aliquorum liberorum, aliqua animalia, aliquid periculosum agere
Quo quis libentius, eo citius discit. Num cui nocuisti? Cum quem sequeris, cui non confidis, facile falleris. Si qui morbi te vexant, medicum consulere debes. Nisi quas virtutes consequeris, homo bonus fieri non potes. Leges habere debemus, ne quis iniuria afficiatur / ne quid iniuste fiat.

11. Bilde jeweils Partizip Präsens, Perfekt und Futur von:

rogare, monere, audire, dicere, rapere conari, largiri, sequi, uti, mori, confidere

12. Ersetze „velle“ durch Partizip Futur + „esse“ und übersetze:

Alexander bellum parare voluit. Cur me hortari vis? Nemo misere vivere vult. Milites urbem expugnare volebant. Hostes aggredi volumus. Tacere volunt. Librum scribere volui. Cur semper queri vultis? Omnes beati esse volunt. -2-

13. Wie wird der Infinitiv Futur Aktiv gebildet? Wofür steht „fore“?

14. Übersetzung:

E tota Europa viri fortes in Graeciam profecti sunt libertatem Graeciae restitutori. Sperabant omnes Graecos vitam liberam victuros esse. Temporibus nostris multi homines Graeciam petunt artificia antiqua admiraturi. Caesar speravit se multis victoriis clarum fore. Multi Romani in Graeciam venerunt litteras et artes cognitari. Putabant se ibi sapientiam inventuros esse. Omnes homines sperant se beatos fore.

**15. Was versteht man unter sog. „verschränkten“ Relativsätzen?
Welche Möglichkeiten der Übersetzung gibt es dafür?**

16. Übersetzung:

Socratem, quem sapientissimum fuisse constat, ab Atheniensibus damnatus est. Graeci, quem artes et litteras invenisse scimus, ab Romanis expugnata est. Diogenes, quem philosophum mirum fuisse legimus, ab Alexandro visitatus est. Mercatores, quos saepe divitissimos esse constat, Corinthum urbem diligebant. Paulus, quem multa itinera fecisse scimus, gladio necatus est.

17. Übersetzung:

Imperator Nero, qui quam crudelissima facinora commiserit, multis libris legimus, artes diligebat. Iason comitesque, qui quam fortissimi viri fuerint, poetae narrant, Argonautae nominantur. Paulus, qui quam fortiter doctrinam Christianam praedicaverit, legimus, multos homines convertit. Paulus, qui quando Romam venerit, ignoramus, crudeliter necatus est. Cicero, qui quam bene de patria meritis sit, notum est, e patria expulsus est.

18. Welche Sinnrichtungen können Relativsätze im Konjunktiv bezeichnen?

19. Übersetzung:

Quis est, qui huic viro non invidet? Natura homini dedit rationem, qua regerentur cupiditates. Puto me recte fecisse, qui vos reliquerim. Nemo est, qui nos adiuvet. Superbia vestra digna est, qui vituperetur (*vituperare: tadeln*). Sunt / Non desunt / Reperiuntur, qui credant hoc falsum esse. Hic vir aptus est, qui civitatem bene regat. Consules legatos miserunt, qui oraculum adirent.

20. Übersetzung (Relativer Satzanschluss):

Admiramur Alexandrum. Qui si diutius vixisset, omnes terras subegisset. Ratio docet deum esse. Quare / Qua de causa confiteri debemus mundum consilio eius regi. Filius ab Agenore rege missus est, ut Europam sororem quaereret. Quam cum non invenisset, domum reverti ausus non est. Cum Helvetii legatos ad Caesarem misissent, qui ab eo peterent, ut Helvetios per provinciam Romanam iter facere sineret, Caesar permittere noluit. Quo factum est, ut Helvetii contra Romanos bellum gererent. Quae cum ita essent, Caesar copias paravit. Quas Caesar in unum locum contraxit.